

Orta Dönem Roma İmparatorluğu(M.Ö 264 - M.Ö 133)

Antik Roma İmparatorluğu'nun bu dönemindeki önemli parçalarından birisi, güçlü ordusudur. Roma ordusunun Orta Cumhuriyet dönemindeki ordusuyla alakalı, yetkin bilgilere ulaşmak için belki de en önemli kaynak olarak The Histories(Tarihler) adlı Polybius'un milattan önce 160'ta yayınladığı kitap gösterilebilir. Bu dönem ayrıca Polybius'un bu dönem hakkında bunca detaylı bir çalışması üzerine Polybian dönemi olarak da bilinmektedir. Tarihler kitabının günümüze ulaşan bölümleri, birinci ve ikinci Punic-Pön (Kartaca) savaşları hakkındadır. Kitabın içerisinde orduda yapılan günlük uygulamalar, ordunun düzeni gibi konular hakkında bilgilerde vardır. Kitap içerisinde Grekçe askeri terimlerinde olmasından ötürü kitabın bazı kısımlarında oluşan çelişkili anlatımlar, tarihçiler tarafından Orta Cumhuriyet Dönemi Roma hakkında çok güvenilir bir kaynak olarak gösterilse de, gerek kronolojik, gerek ordu hakkındaki bazı bilgilerin doğru olmadığını veyahut yanlış tarih için kullanıldığını göstermektedir[1].

Roma'nın Orta Cumhuriyet Dönemine zamanındaki akılalmaz derecede hızlı yayılımı ve gittiği toprakları kendi hegemonyası altına alması, neredeyse bu yayılımın başladığı ilk zamandan itibaren italyan olmayan güçlerle, kutuplaşmaların başlamasını sağlamıştır[2].

Pön(Kartaca) savaşlarından kısaca bahsetmek gerekirse;

1) 1. Pön Savaşı (M.Ö 264 - M.Ö 241) - Kartaca ile Roma Cumhuriyetinin ilk günlerinden itibaren(Polybius bunun M.Ö 508-507 olduğunu söylemiştir.) çeşitli antlaşmalar yapmışlardır. Roma için bu milattan önce 4. yüzyıla kadar aslında sürekli yenilenebilir ve sıkıntı yaratmayan bir durum şeklindeydi. Daha sonraları Roma uygarlığı Güney İtalya'daki bazı Yunan uygarlıklarını müttefik olarak kendi sınırlarına almasıyla beraber Kartacalıların Batı Akdeniz üzerindeki hükümdarlığı sıkıntı vermeye başladı ve zıtlıklar başladı. Kartacalıların, Siraküzalılar[4] üzerine Akdeniz'de ve Sicilya'da yaptığı baskılar üzerine ve Siraküzalılar'ın Kartaca komutanını ele geçirmesi üzerine, sonrasında Roma - Kartaca arasında Pön savaşı başladı. Bu savaşta Kartacalıları, Sicilya'dan attıktan hemen sonra Marcus Atilus Regulus önderliğindeki Roma İmparatorluğu(Roma), Kartacalıları Afrika'dan da atmak üzere sefere çıkmış ancak bu seferde yenilgiyle dönmüşlerdir ancak genel savaşı Roma kazanmıştır[2].

2) 2. Pön Savaşı (M.Ö 218 - M.Ö 201) - Savaşlar arası dönemde Kartacalıları, İspanya'da, Sicilya, Sardinya ve Korsika'daki kayıplarını karşılamak için bir İmparatorluk kurmakla meşguldüler. Bu savaşta, Romalıların Hannibal'ın stratejik saldırılarına karşın ve zaferine karşın yine de Romaya olan bağlılıklarıyla Hannibal'ın zaferini yenilgiye dönüştürdüğü savaş diyebiliriz. Hannibal,

İspanyadaki Kartaca üzerine baskı kuran Roma İmparatorluğuna kendi topraklarında karşı saldırıya geçmek istememiş ancak Kartacalılardan onay alamamıştır. Bunun üzerine yine de kendisiyle gelen birlikle alpler ve pireneler üzerinden Kuzey İtalya'ya girmiş ve çeşitli savaşlar kazanmıştır. Bütün bunların en sonunda ancak savaşı Hannibal'ın Kartaca'yı kurtarmak üzerine geri çağırıldığı İtalya'da kaybetmesi üzerine Roma kazanmıştır. Roma, Kartacaya sadece tunus büyüklüğünde bir toprak bırakıp, eyaleti yapmış ve bütün bu savaşlar için 50 yıl boyunca savaş tazminatı almıştır[2].

[3]

Kaynakça

[1]https://www.academia.edu/38212141/Orta_Cumhuriyet_Dönemi_Roma_Tarihi_ve_Ordu_Dr._Eren_KARAKOÇ

[2]<https://www.britannica.com/place/ancient-Rome/The-middle-republic-264-133-bc>

[3]<https://www.britannica.com/place/ancient-Rome/The-middle-republic-264-133-bc/media/507905/1820>

[4]<https://tr.wikipedia.org/wiki/Siraküza>